

OBSAH

Úvod (Richterová)	5
I. OBECNÁ ČÁST	13
Výskyt a význam psychopatologických projevů (Richterová)	15
1. Přejídné duševní poruchy	15
2. Abnormální projevy duševní	16
3. Chorobné projevy	16
Příčiny duševních poruch (Holub)	19
1. Vlivy prenatalní	19
2. Vlivy perinatální	20
3. Vlivy postnatální	21
Příčiny poruch chování (Trnka)	27
1. Vliv prostředí na vznik poruch chování dítěte	27
2. Souvislost poruch chování s věkovým obdobím	32
3. Opoždění vývoje (retardace) jako zdroj poruch chování dítěte	34
Psychopatologické projevy obecně (Mečíř)	37
1. Vnímání a jeho poruchy	37
2. Emotivita a její poruchy	39
3. Myšlení a jeho poruchy	40
4. Paměť a její poruchy	42
5. Jednání a jeho poruchy	43
6. Sugestibilita	44
7. Inteligence a její poruchy	44
8. Vědomí a jeho poruchy	46
9. Osobnost a její poruchy	48
Poruchy chování (Mečíř)	50
1. Lži	50
2. Krádeže	51
3. Opouštění domova a záškoláctví	52
4. Toxikomanie	53
5. Poruchy sexuální aktivity	56
6. Sebepečkození, sebevražedné pokusy a sebevraždy	56
7. Antisociální chování a delinkvence	58

Puberta a její problematika (Mečíř)	61
1. Rozumové vyžívání	61
2. Citové vyžívání	62
3. Sociální adaptace	62
4. Psychosexuální vyžívání	64
5. Okolnosti působící nepříznivě na psychiku dospívajících	65

II. SPECIÁLNÍ ČÁST 69

Oligofrenie (slabomyslnost) (Richterová)	71
1. Vymezení pojmu	71
2. Inteligenční kvocient (IQ)	73
3. Rozdělení oligofrenií	74
4. Lehký stupeň slabomyslnosti (debilita)	75
5. Střední stupeň slabomyslnosti (imbecilita)	77
6. Těžký stupeň slabomyslnosti (idiocie)	78
7. Zvláštní formy oligofrenie	79
8. Diferenciální diagnóza	81
9. Péče o děti s mentálním defektem	84

Neurózy (Mečíř)	86
1. Poruchy spánku	88
2. Poruchy příjmu potravy a obtíže z oblasti zažívacího traktu	89
3. Neurotické návyky	89
4. Afektivní poruchy	91
5. Bolesti hlavy	91
6. Poruchy řeči	91
7. Poruchy mikce a defekace	93
8. Učitel a neurotický žák	95

Reaktivní stavy (Richterová)	96
1. Afektivní reakce	96
2. Zvláštní afektivní reakce	100
3. Preventivní požadavky	104

Psychopatie (Richterová)	105
1. Vymezení pojmu	105
2. Diferenciální diagnóza	107
3. Klasifikace psychopatií	107
4. Péče o děti s psychopatickými rysy	112

Psychózy (Mečíř)	114
1. Paranoia	114
2. Schizofrenie	115
3. Parafrénie	118
4. Maniomechanická psychóza	118
5. Psychické choroby vyvolané infekcí	121
6. Psychické poruchy doprovázející neinfekční poškození mozku	123
7. Alkoholické psychózy	123
8. Věkové involuční psychózy	125
9. Učitel a nemocní psychózami	126
Tzv. organická onemocnění nervové soustavy doprovázená psychickými změnami (Holub)	128
1. Epileptická nemoc	129
2. Raná dětská mozková obrna	135
3. Lehké dětské encefalopatie	140
III. PRAKTICKÁ ČÁST	143
Psychopatologie v praxi (Mečíř)	145
1. Struktura psychiatrické péče	145
2. Vyšetřování a léčení	147
3. Spolupracovníci psychiatra	149
Úkol učitele při léčbě. Prevence a depistáž (Trnka)	152
1. Výchovný problém	152
2. Příčiny poruch	154
3. Ovlivnění poruch rozumového vývoje dítěte	160
4. Nedostatečné zapojení dítěte do kolektivu	162
5. O prevenci, depistáži a výchově rodičů	163
Praktický postup léčebně pedagogického procesu ve třídě (v kolektivu) (Trnka)	165
1. Získání informací	165
2. Plán převýchovy	166
3. Vlastní převýchova dítěte	166
Rejstřík	170
Obsah	173

